

Tegenwicht aan 'omarmen Palestijnse zaak'

In Soest klonk gisteren massieve kritiek op de 'noodkreet' die Palestijnse christenen vorig jaar presenteerden. „Israël wordt de nek omgedraaid.”

door onze redacteur
Sjoerd Mouissie

SOEST – De Protestantse Kerk kan weinig goed doen op het gebied van Israël en het Midden-Oosten. Zo werd de brief waarin ze de Israëlische ambassadeur wees op de rechten van Palestijnen, vaak en hard bekritiseerd. Zo ook gisteren, in Soest. Daar organiseerde het Appèl Kerk en Israël, een organisatie die de Protestantse Kerk wil wijzen op haar 'onopgeefbare verbondenheid' met Israël, een themadag over het zogeheten kairodocument, dat geschreven is door Palestijnse christenen. Die presenteerden hun 'noodkreet' in december vorig jaar. In reactie daarop stuurde de kerk haar gewraakte Israëlbrief naar de ambassadeur.

„De Protestantse Kerk heeft een theologische bezinning nodig over de verbondenheid met Israël”, pleitte ds. André Drost voorzichtig. Hij is voorzitter van de Protestantse raad voor kerk en Israël, het belangrijkste adviesorgaan van de kerk op dit gebied. De kerk zou gebaat zijn bij de „positieve opening” die een „nieuwe theologische invalshoek” zou bieden in de discussies tussen kerkleden die zich, kort gezegd, inspinnen voor de Israëlische of Palestijnse zaak. „Want de negativiteit waarmee die discussies geladen zijn, gaan zowel ten koste van Israël's als van Palestijnen.” Andere sprekers maakten minder werk van de nuance. „Het lijkt wel of de Protestantse Kerk

Bezoekers van de themadag over het Palestijns-christelijke kairodocument, gisteren in de Wilhelminakerk in Soest. | foto Nederlands Dagblad/Sjoerd Mouissie

de Bijbel heeft ingeruild voor menselijke handvesten”, zei Ruben Vis, secretaris van het Centraal Joods Overleg. Hij doelde daarmee op de verwijzing van de kerk naar het internationale recht. De brief aan de ambassadeur, waar deze verwijzing in staat, „etaleert eenzijdig-

heid en theologisch verval”, stelde Vis. „De taak van de kerk is mensen voorgaan in het vereren van God, niet om anderen het internationale recht te dicteren.”

Antisemitisme

Opvallend is wel dat Vis vervolgens stelde door de kerk uitgeno-

digd te zijn „te helpen de onopgeefbare verbondenheid met Israël concreet vorm te geven”. Nu gebeurt dat te weinig, stelde de secretaris, die wees op acties van de Protestantse Kerk tegen antisemitisme. „Ik kan me niet voorstellen dat alleen de strijd tegen jodenhaat voldoende

invulling is van die verbondenheid.” Kees de Vreugd, medewerker van Christenen voor Israël, stelde op zijn beurt dat het kairodocument Israël „wegtheologiseert”. Oftewel: „De Bijbel zegt 'het heil is uit de Joden'. Maar bij het lezen van dit document klinkt er

een geniepig stemmetje, dat zegt 'het onheil is uit de Joden'. Israël wordt de nek omgedraaid.”

Stockholmsyndroom

De Palestijnse christenen die het kairodocument schreven, „lijden aan het Stockholmsyndroom”. Dat zei onderzoeker

Elise Friedman van het Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI) in haar lezing, waarmee ze refereerde aan een syndroom dat soms optreedt bij mensen die bedreigd worden door een ander en geen kans hebben te ontsnappen, bijvoorbeeld bij een gijzeling. „Zij voegen zich naar de wil van de mensen die hen gevangen houden.” Daarom vallen die christenen Israël zo aan, is de redenering – ze worden gevangen gehouden door hun islamitische volksgenoten. „Slachtoffers met dat syndroom verdienen ook medeleven. Maar het helpt niet als we hun verklaringen klakkeloos overnemen.”

Tegenwicht

Tijdens de vragenronde merkte iemand op dat het haar was opgevallen dat veel sprekers dezelfde standpunten verkondigden – naast Drost. Vis en Friedman voerden ook rabbijn Tzvi Marx, theologe Hans Jansen en Bert Schüssler van het Overlegorgaan Joden en christenen het woord. Maar volgens organisator ds. Marja van den Beld moest de themadag tegenwicht bieden aan „de geluiden van veel organisaties die het kairodocument hebben omarmd”. „Wij nemen de noodkreet van de Palestijnse christenen serieus. Maar wij willen dan ook dat de noodkreet serieus onderbouwd wordt. En dat is nu niet het geval. Het kairodocument tast op veel punten de waarheid aan.” Overigens kondigde het Appèl aan een concreet begin te willen maken met de theologische bezinning in de Protestantse Kerk. „Een soort korte belijdenis. Daar zullen we dan ook weer een congres over organiseren.”